

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Berthold Baer en 22 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De staatloze verzoeker Berthold Baer, genoemd in artikel 1, onder 1, werd in 1906 te Frankfort aan de Main (Duitsland) geboren en kwam in 1938 naar ons land. Gedurende de Duitse overheersing heeft hij zich door onderduiken aan de greep van de bezetter weten te onttrekken. Verzoeker is geassimileerd en voelt zich in onze samenleving thuis. Als toneelspeler en regisseur voorziet hij in zijn onderhoud.

De Joego-Slavische verzoeker Zwonimir Baner, genoemd in artikel 1, onder 2, werd in 1922 te Bengaluka in Joego-Slavië geboren. In 1941 heeft hij deelgenomen aan de verdediging van zijn geboorteland. Na uit krijgsgevangenschap te zijn bevrijd heeft hij tot 1948 dienst gedaan bij het Engelse leger in Duitsland. Vervolgens vestigde hij zich in ons land. Verzoeker is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw, uit welk huwelijk twee kinderen zijn geboren. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd; als monteur voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

Antoine Marius Jean Evers, de Uruguayse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3, is Nederlander van oorsprong. Na in Frankrijk een priesteropleiding ontvangen te hebben, heeft hij voornamelijk in Zuid-Amerika gewoond en gewerkt. Hij behield het Nederlanderschap tot 1947, toen hem — vermoedelijk ten onrechte — een Nederlands paspoort werd geweigerd. Verzoeker heeft zich toen in Uruguay laten naturaliseren. Thans verlangt hij zijn oorspronkelijke nationaliteit terug.

In artikel 1, onder 4, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Cornelis Johannes Klaasen. Verzoeker is Nederlander van geboorte, doch verkreeg in 1929 het Amerikaans staatsburgerschap door naturalisatie. Sedert 1950 woont hij met zijn echtgenote, eveneens van oorsprong Nederlandse, weder in ons land. Verzoeker leeft van de opbrengst van zijn vermogen.

De staatloze verzoeker Karl Ulrich Julius Alfons Gunther Kramer, genoemd in artikel 1, onder 5, werd in 1928 te Berlijn—Charlottenburg in Duitsland geboren. Hij was nog geen tien jaar oud, toen het gezin, waartoe hij behoorde, zich in Nederland vestigde. Verzoeker heeft Nederlandse scholen bezocht en is in geest en leven Nederlander geworden. Gedurende de oorlogsjaren leefde hij in een vertrouwde omgeving. Verzoeker studeert plantkunde en is werkzaam als assistent bij het Botanisch Museum te Utrecht.

De Tsjecho-Slowaakse verzoeker Ludovit Lormann, genoemd in artikel 1, onder 6, werd in 1914 te Chyzne-Lubenik (Tsjecho-Slowakije) geboren. Verzoeker, die in 1939 naar ons land kwam, is hier ingeburgerd. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich jegens het land van inwoning loyaal gedragen. Verzoeker, wiens kinderen hier werden geboren en worden opgevoed, heeft als bedrijfsleider van een schoenenfabriek genoegzame inkomsten. Het Ministerie van Economische Zaken acht zijn spoedige naturalisatie in het belang van de Nederlandse export.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Maria Wilhelmine Meinhardt, de Duitse verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 7, werd in 1898 te Keulen-Nippes in Duitsland geboren en woont sedert 1920 onafgebroken in ons land. Verzoekster is in onze samenleving opgenomen; gedurende de oorlogsjaren heeft zij zich gedragen zoals van een toekomstige Nederlandse mocht worden verwacht. Zij is kloosterlinge, overste van het St. Michaelsgesticht te Herwen en Aerdt, aan welk gesticht scholen verbonden zijn.

In artikel 1, onder 8, wordt voorgedragen de Poolse verzoeker Jan Mathieu Samulski. Verzoeker werd in 1931 te Heerlen (Limburg) geboren en heeft steeds in ons land gewoond. Hij is in geest en leven Nederlander geworden. Onder druk van de Duitsers hebben zijn ouders — van wie de vader in 1907 in Duitsland als Duitser geboren is — hem in 1942 naar de Duitse school gezonden, terwijl hij later nog bij de Hitler-Jugend is aangesloten geweest. Gezien zijn jeugd behoeft dit verzoeker niet te worden aangerekend. Als mijnwerker voorziet hij in zijn onderhoud.

De Duitse verzoeker Constantin Johann Schliszka, genoemd in artikel 1, onder 9, is hier te lande geboren en heeft, met een korte onderbreking, steeds in ons land gewoond. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw en voelt zich Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich het Nederlanderschap waardig getoond door zich van iedere medewerking met de Duitsers te onthouden, geen gehoor te geven aan oproepingen en onderduikers te herbergen. Verzoeker is mede-vennoot in een smidsbedrijf en heeft daaruit genoegzame inkomsten.

De Duitse verzoeker Gerhard Heinrich Schrovenwever, genoemd in artikel 1, onder 10, werd in 1932 te Campen (Duitsland) geboren uit een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Zijn ouders hebben steeds de banden met Nederland onderhouden; in 1947 vestigden zij zich in ons land. Verzoeker studeert voor het onderwijzers-diploma. Hij komt nog ten laste van zijn ouders.

Friedrich Caspar Schutzzeigel, de Duitse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 11, werd in 1916 te Neheim in Duitsland geboren en woont sedert 1936 in ons land. Mede door zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandse vrouw is hij in onze samenleving opgenomen. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij enige tijd gedwongen voor Duitsers moeten werken. Toen inlijving in het Duitse leger dreigde, heeft verzoeker zich daaraan door onderduiken weten te onttrekken. Als wever verdient hij het brood.

In artikel 1, onder 12, wordt voorgedragen de Italiaanse verzoeker Mario Romano Stefanutto, in 1910 te Maniago (Italië) geboren en sedert 1930 in ons land gevestigd. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw gehuwd is, heeft zich aangepast aan de Nederlandse leefwijze. Zijn houding gedurende de Duitse overheersing was goed. Als terrazzowerker voorziet verzoeker in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De Duitse verzoekster Catharina Tipp, genoemd in artikel 1, onder 13, werd in 1898 te Borbeck, thans Essen-Borbeck (Duitsland) geboren en vestigde zich in 1932 in ons land. Zij is hier steeds als huishoudster werkzaam geweest en bekleedt deze betrekking nog. Verzoekster kan als ingeburgerd worden beschouwd; gedurende de oorlogsjaren heeft zij zich gedragen

zoals van een toekomstige Nederlandse mocht worden verwacht.

De Belgische verzoekster Catharina Josephina Hubertina Bancquart, weduwe van Max Christiaan Hubert Bierbaum, wordt genoemd in artikel 2, onder 1. Zij is Nederlandse door geboorte en verkreeg door huwelijk de Belgische nationaliteit. Haar echtgenoot vertrok in 1909 naar Amerika, waar hij in 1934 overleed. Verzoekster ontving eerst in 1951 bericht van zijn overlijden, waardoor zij in de onmogelijkheid verkeerde om door het doen van de kennisgeving, bedoeld in artikel 8 van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, de Nederlandse nationaliteit terug te verkrijgen. Sedert 1940 woont zij weder onafgebroken in ons land. Zij geniet een uitkering ingevolge de Noodwet Ouderdomsvoorziening. In verband met evengemelde omstandigheden moet het billijk worden geacht verzoekster kosteloos naturalisatie te verlenen.

Alfred Andries Evers, de staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 2, is hier te lande geboren en getogen en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Zijn vader was van oorsprong Nederlander, doch verzuimde in 1910 de kennisgeving te doen als bedoeld in artikel 7, sub 5, der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Verzoeker is ten onrechte steeds als Nederlander aangemerkt en vernam pas in 1952 dat hij geen nationaliteit bezat. Het wil de ondergetekende voorkomen, dat hierin aanleiding kan worden gevonden om verzoeker kosteloos te naturaliseren. Verzoeker geniet invaliditeitspensioen. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zijn Nederlandse afkomst niet verloochend.

De Indonesische verzoeker Johannes Lodewijk Madjid, genoemd in artikel 2, onder 3, werd in 1924 te Amsterdam (Noordholland) geboren en heeft afwisselend in Nederland en in Indonesië gewoond. Verzoeker voelt zich Nederlander en is voornemens een Nederlandse vrouw te huwen. Hij is als planter werkzaam bij een Nederlandse onderneming. Omdat hij het Nederlanderschap tengevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen buiten zijn wil heeft verloren, wordt hij voor kosteloze naturalisatie voorgedragen.

De Indonesische verzoeker Willem Manoehoetoe, genoemd in artikel 2, onder 4, werd in 1921 te Lumadjang (Indonesië) geboren en heeft daar steeds gewoond. Hij is Nederlands georiënteerd en is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw. Van 1940 tot 1948 diende hij in het K.N.I.L.. Een tweetal jaren is hij als krijgsgevangene in Japanse kampen geïnterneerd geweest. Als employé ener handelsonderneming voorziet verzoeker in het onderhoud van zich en zijn gezin.

In artikel 2, onder 5, wordt voorgedragen de verzoeker Roman Leon Pawlik. Hij werd in 1923 te Przemysl in Polen geboren en is van Poolse herkomst. In 1939 nam hij deel aan de verdediging van zijn geboorteland. Na in Hongarije geïnterneerd te zijn geweest, bereikte hij Palestina, waar hij in September 1940 dienst nam bij de Poolse Karpathen Brigade. Verzoeker is tot 1947 in militaire dienst geweest en heeft aan verschillende fronten tegen de vijand gestreden. In 1947 vestigde hij zich in ons land. In 1951 huwde hij een Nederlandse vrouw. Verzoeker is genoegzaam geassimileerd en voorziet als automonteur in het onderhoud van zich en de zijnen.

De Indonesische verzoeker Piet Rumonder, genoemd in artikel 2, onder 6, werd in 1932 te Kolonganatas (Indonesië) geboren. Sedert zijn zesde jaar is hij in Nederland gevestigd. Door Nederlandse pleegouders opgevoed, is verzoeker in geest en leven Nederlander geworden. Tengevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen heeft hij het Nederlands onderdaanschap buiten zijn wil verloren, weshalve hij voor kosteloze natu-

ralisatie wordt voorgedragen. Als bedrijfsadministrateur voorziet hij in zijn onderhoud.

De Britse verzoeker Christian Nicolas van de Rijdt, genoemd in artikel 2, onder 7, werd in 1898 te Dundee (Schotland) geboren en is van oorsprong Nederlander. Verzoeker, die van 1920 tot 1940 in Nederland woonde en werkte, heeft gedurende de oorlogsjaren als Consul-generaal der Nederlanden de belangen van ons land gediend. Bovendien was hij in 1944, als Britse kolonel, bij het Nederlandse leger ingedeeld, terwijl verzoeker in 1945 gewichtige diensten heeft bewezen aan de Nederlandse regering. Verzoeker, die ook thans nog werkzaam is als consul-generaal der Nederlanden, stelt prijs op het herrijzen van zijn oorspronkelijke nationaliteit.

De verzoeker Ludwik Staszek, genoemd in artikel 2, onder 8, werd in 1922 te Bronow (Polen) geboren en is van Poolse herkomst. Verzoeker is na de overweldiging van zijn geboorteland met anderen uitgeweken en heeft in Noord-Afrika dienst kunnen nemen in het geallieerde leger. Hij heeft daar tegen de Duitsers gestreden en daarna van Augustus 1944 aan het West-Europese front. Verzoeker behoorde tot de troepen, die Breda hebben bevrijd. Hij woont nu sedert 1946 in ons land en huwde in 1948 een Nederlandse vrouw. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd; als timmerman voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Harry Josias Tanamal, de Indonesische verzoeker genoemd in artikel 2, onder 9, werd in 1922 te Menado (Indonesië) geboren. Met enige onderbrekingen heeft hij zijn gehele levensgids gewoond. Verzoeker is Nederlands georiënteerd; van 1936 t/m 1940 heeft hij hier te lande onderwijs genoten, laatstelijk aan de Electrotechnische School te Amsterdam. Zijn moeder en twee broeders bezitten reeds de Nederlandse nationaliteit. Van 1945 tot 1946 heeft verzoeker in Nederlands-Indië zijn militaire dienstplicht vervuld. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw gehuwd is, voorziet als zeevarend electricien, in dienst van de Standard Vacuum Tankvaart Maatschappij, in het onderhoud van zich en zijn gezin.

In artikel 2, onder 10, wordt voorgedragen Stanislaw Wawdysz. Verzoeker, die in 1919 te Brzesz (Polen) geboren werd, is van Poolse herkomst. Met het Poolse leger heeft hij tegen de Russen gevochten, waarna hij naar Siberië werd gedeporteerd. In 1942 werd hij in de gelegenheid gesteld zich bij het nieuw gevormde Poolse leger in Irak te voegen. In 1943 kwam hij in Engeland aan, waar hij werd ingedeeld bij de R.A.F. Verzoeker woont sedert zijn demobilisatie, welke in 1948 plaats had, in ons land. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en is nu voldoende ingeburgerd. Als bankwerker verdient hij het brood.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de verzoekers, genoemd in artikel 2, onder 4, 5, 7, 8, 9 en 10 met het oog op de door hen aan den Lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

Met uitzondering van de Joego-Slavische verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 2; de Tsjecho-Slowaakse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 5, en de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Alle voorgedragenen van Duitse herkomst zijn in het bezit van een verblijfsvergunning.

De Minister van Justitie,
L. A. DONKER.